

Barraca de vinya

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Ca n'Arbocet
Alçada: 413

Coordenades:

Latitud: 41.71218
Longitud: 1.92411
UTM Est (X): 410496
UTM Nord (Y): 4618380

Classificació

Número de fitxa 08182 - 42
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Caldria netejar l'interior d'algunes andròmines abandonades.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A0060000900000OP
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 17/09/2016 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca ubicada al capdamunt de les feixes de Ca n'Arbocet, en el vessant de migdia. És de planta quadrangular i mesura 3,00 per 3,20 metres respectivament (mides preses a l'exterior). Està aixecada parcialment damunt de la roca. L'interior mesura 2,40 metres de fondària per 2,05 d'amplada. El gruix dels murs és de 0,46 cm. Els brancals o muntants són verticals, amb una sola llinda plana. Al damunt té una lleixa tancada cap a l'interior. La porta d'entrada està lleugerament desplaçada cap a l'esquerra de la façana principal. Mesura 1,15 metres d'alçada per 0,87 metres. La coberta és de volta per aproximació de filades, amb clau de volta visible. El cobriment exterior és de terra lligada amb pedruscall, amb presència de crespinells (planta de la família dels sèdums) que retenen la terra. El voladís de la coberta està molt ben conservat. Disposa de d'una obertura, a mena d'espitllera a la façana de llevant que permet la ventilació i l'entrada de la llum. A l'interior, conserva una llar de foc d'angle, construïda modernament amb totxo. El seu interior està força brut. La barraca està orientada al nord-est.

Observacions:

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra amb el codi 3037.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. Al Pont de Vilomara i Rocafort aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya. Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

Enllaços d'interès:

<http://wikipedra.catpaisatge.net/>

